

Sarajevo, 08.06.2020. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
01.06.2020.- 05.06.2020.

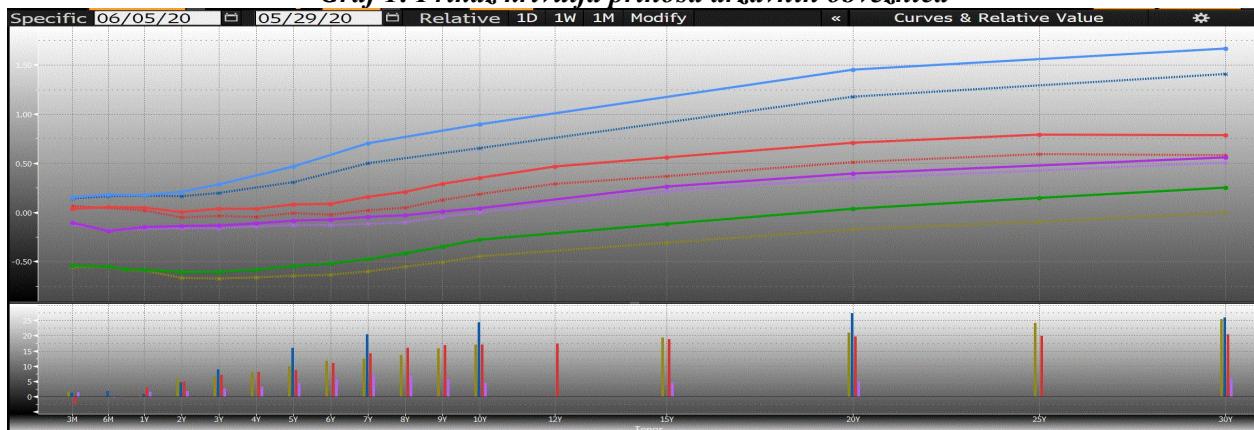
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan		
	29.5.20	-	5.6.20	29.5.20	-	5.6.20	29.5.20	-	5.6.20
2 godine	-0,66	-	-0,60 ↗	0,16	-	0,21 ↗	-0,04	-	0,01 ↗
5 godina	-0,64	-	-0,54 ↗	0,30	-	0,46 ↗	-0,01	-	0,08 ↗
10 godina	-0,45	-	-0,28 ↗	0,65	-	0,90 ↗	0,18	-	0,35 ↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		5.6.20
	29.5.20	-	
3 mjeseca	-0,521	-	-0,512 ↗
6 mjeseci	-0,553	-	-0,553 ➔
1 godina	-0,569	-	-0,565 ↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleni), SAD (plavi), Velike Britanije (crveni) i Japana (ljubičasta) za period od 3 mjeseca do 30 godina na dane 29.05.2020. godine (pone su puno linije) i 05.06.2020. godine (ispredane su linije). Na donjem dijelu grafra je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone su povećani u odnosu na prethodnu sedmicu, a rast je posebno bio izražen kod obveznica dužeg roka dospijeća. Prinosi njemačkih desetogodišnjih obveznica su zabilježili rast od 17 baznih poena, te su povećani na -0,277%, što je najveći nivo zabilježen od 25. marta. S druge strane, prinosi italijanskih obveznica su bilježili smanjenje između 6 i 17 baznih poena, a najveće promjene zabilježeli su prinosi obveznica kraćeg i srednjeg roka dospijeća. Na ovakva kretanja u posmatranom periodu uticaj su imali rast optimizma tržišnih učesnika zbog povećanja stimulativnih mjera i pozitivnih ekonomskih signala, odluka ECB da poveća iznos stimulativnih mjera, a krajem sedmice i objavljanje znatno boljih od očekivanih podataka s tržišta rada u SAD. ECB je na sjednici prošle sedmice zadржala sve glavne kamatne stope nepromijenjene, što je bilo i očekivano. Istovremeno, **iznos hitnog programa kupovina obveznica (PEPP)** povećan je za dodatnih **600 milijardi EUR**, a što je više u odnosu na očekivano povećanje (**500 milijardi EUR**) te je period trajanja ovog programa produžen najmanje do juna 2021. godine (ranije očekivano do marta). S ovim povećanjem ukupan iznos navedenog programa je **1,35 biliona EUR**. ECB je prvi put objavila podatke o kupovinama obveznica obavljenim unutar PEPP programa, a prema kojima je u periodu april-maj izvršila kupovine

obveznica u vrijednosti 235 milijardi EUR. Fokus kupovina je bio na korporativnim obveznicama i obveznicama javnog sektora, s ograničenim devijacijama u odnosu na kapitalni ključ pojedinačnih članica. Primjetna je i prilična podrška članicama koje su najviše pogodene pandemijom, kao što su Italija i Španija.

ECB je objavila najnovije prognoze prema kojima je vidljiv oštar pad očekivanja vezano za privredni rast. Prema baznom scenariju, ECB očekuje da će **GDP eurozone u tekućoj godini zabilježiti pad od 8,7%, dok se oporavak na 5,2% očekuje u 2021. godini te dodatni rast GDP-a od 3,2% u 2022. godini**. Predsjednica Lagarde je ovom prilikom istakla da je brzina i jačina oporavka i dalje veoma neizvjesna. **Prognoze za inflaciju u eurozoni, takođe prema baznom scenariju, su da će ista biti smanjena ove godine na nivo od 0,3%, a da će oporavak uslijediti u 2021. godini na nivo od 0,8%, a u 2022. godini na 1,3%, što ukazuje na to da će i dalje biti prilično ispod ciljanog nivoa od oko 2%**. Ministar finansija Francuske Le Maire je izjavio da će ekonomija ove zemlje zabilježiti kontrakciju od 11% u ovoj godini, što bi bio veći pad u odnosu na prethodne prognoze od 8%. Istovremeno, ministar je odbacio mogućnost povećanja poreza kao mjere za otplate dugovanja. Austrija je uđovostručila plan zaduživanja za 2020. godinu na oko 60 milijardi EUR, što predstavlja najveći iznos ikada zabilježen. Takođe, očekuje se da ministar finansija Njemačke Sholz do polovine ovog mjeseca prezentuje drugi dopunski budžet od oko 30 milijardi EUR, koji je potreban za finansiranje stimulativnog paketa u 2020. godini, jer je od prvog budžeta sada dostupno samo 60 milijardi EUR. Deutsche Bundesbank je objavila prognoze prema kojima se očekuje da će GDP Njemačke u ovoj godini zabilježiti pad od 7,1%, a da će oporavak uslijediti u naredne dvije godine, kada se očekuje rast od 3,2% i 3,8%, respektivno. Centralna banka Italije, takođe, očekuje značajan pad GDP-a Italije ove godine, između 9,2% i 13,1% (različiti scenariji podrazumijevaju različite ishode krize uslijed stepena prisutnosti pandemije), dok se u narednoj godini očekuje blagi oporavak, odnosno rast GDP-a od 4,8%.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (final.)	MAJ	39,5	39,4
2.	Stopa nezaposlenosti – EZ	APR	8,2%	7,3%
3.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	MAJ	6,2%	6,3%
4.	Promjena broja nezaposlenih – Španija (u '000)	MAJ	232	26,6
5.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.)	APR	9,3%	6,3%
6.	Stopa nezaposlenosti – Belgija	APR	-	5,6%
7.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.)	MAJ	30,5	31,9
8.	Proizvodačke cijene – EZ (G/G)	APR	-4,2%	-4,5%
9.	Maloprodaja – EZ (G/G)	APR	-20,6%	-19,6%
10.	Maloprodaja – Italija (G/G)	APR	-	-26,3%
11.	Fabričke porudžbine – Njemačka (G/G)	APR	-29,7%	-36,6%
12.	Industrijska proizvodnja – Španija (G/G)	APR	-	-33,6%
13.	GDP – Irska (kvartalno)	I kvartal	-	1,2%
				1,7%

SAD

Gradovi u SAD se bore s nemirima koji su rezultat građanskih protesta. Predsjednik Trump je upozorio vlade država SAD da ozbiljnije pristupe pitanju rješavanja protesta, nazivajući ih slabima, te je istakao da će se „snažno“ djelovati na smirivanje nemira u Vašingtonu. U tom kontekstu Trump je dodao da se „neredi završavaju i da okončava bezakonje“.

Illinois je prva država u SAD koja je pozajmila 1,2 milijarde dolara od Fed-a s ciljem prevazilaženja krize izazvane COVID-19. Program kreditiranja koje je Fed uveo za pomoć lokalnih zajednica podrazumijeva prodaju jednogodišnjih obveznica. Zaduživanje će značiti održavanje likvidnosti i pokriće procijenjenih 1 milijardu prihoda koji kasne, s obzirom na to da je odgođena prijava poreza na dohodak sa 15. aprila na 15. juli. Fed je saopštio da će omogućiti guvernerima država da odrede tranzitne agencije, aerodrome, komunalne i druge institucije koje mogu da pozajmljuju sredstva kroz program likvidnosti opština, s obzirom na to da Fed nastoji da ublaži ekonomsko usporenje. Guverneri će moći da imenuju dva emitenta u njihovim državama koji imaju najlošije prihode, a čiji se prihodi ostvaruju uglavnom iz tzv. vladinih

aktivnosti, navedeno je u saopštenju Feda.

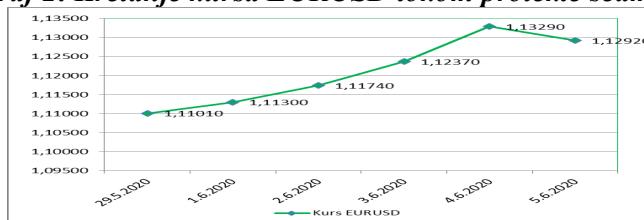
Posljednje ankete javnog mijenja daju prednost kandidatu Joeu Bidenu između 4% i 10% vodstva na narednim predsjedničkim izborima. Komitet za oružane usluge (House Armed Services Committee) je zatražio od visokih dužnosnika Pentagona da svjedoče naredne sedmice o vojnoj uključenosti u policijske pretrese u SAD. Američki predstavnik za trgovinu Lighthizer je izjavio da je predsjednik Trump zabrinut oko toga da su mnogi trgovinski partneri SAD usvojili poreske šeme koje su usmjerene ka nepravednom postupanju prema SAD kompanijama. SAD istražuje digitalne poreze koje su pojedine zemlje poput Velike Britanije, Italije i Brazila uvele ili razmatraju da uvedu. Lighthizer je istakao da je to korak koji bi mogao da vodi ka novim kaznenim carinama, što bi moglo povećati i trgovinske tenzije.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI prerađivački sektor F	MAJ	40,0	39,8
2.	ISM prerađivački sektor	APR	43,8	43,1
3.	MBA broj aplikacija za hipotekarne kredite	29. maj	-	-3,9% 2,7%
4.	ADP promjena broja zaposlenih	MAJ	-9.000.000	-2.760.000 -19.557.000
5.	PMI uslužni sektor F	MAJ	37,3	37,5
6.	Fabričke porudžbine	APR	-13,4%	-13,0% -11,0%
7.	Inicijalni zahtjev nezaposlenih za pomoć	30. maj	1.833.000	1.877.000 2.126.000
8.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	23. maj	20.000.000	21.487.000 20.838.000
9.	Promjena zaposlenih u nefarmerskom sektoru	MAJ	-7.500.000	2.509.000 20.687.000
10.	Stopa nezaposlenosti	MAJ	19%	13,3% 14,7%

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast s nivoa od 1,11010 na nivo od 1,12920.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Interni dokument Evropskog parlamenta, koji je sačinjen od strane grupe za koordinaciju Parlamenta Velike Britanije, navodi da EU nije pravno obavezujuća da garantuje Velikoj Britaniji prava ili trgovinske preferencije koje su ranije dogovorene s trećim zemljama. Takođe, u ovom dokumentu se navodi da EU ima suverenost i pravo da predlaže obaveze koje su u njenom interesu. Glasnogovornik Velike Britanije je izjavio da očekuje da će naredna runda pregovora koja slijedi između Velike Britanije i EU održati ovaj proces prema planu, uoči sastanka na visokom nivou koji se održava krajem ovog mjeseca, ali je, u svakom slučaju, jasno da EU treba da promijeni svoje stavove ukoliko se želi postići sporazum. Takođe, on je dodao da Velika Britanija neće prihvati da se odrekne svih prava koja uživa kao nezavisna država. Trgovinsko tijelo u Velikoj Britaniji, Make UK, smatra da Vlada Velike Britanije treba da obezbijedi direktnu podršku strateškom prerađivačkom sektoru i kompanijama, posebno u vazduhoplovstvu, automobilskom sektoru i proizvodnji čelika, kako bi ovim industrijama pomogli u prevazištenju krize izazvane pandemijom.

BoE će od banaka prikupiti više informacija o njihovim vjerovatnim gubicima koji su došli pod uticajem pandemije, izjavio je viceguverner Woods. Nadzorno tijelo za prudenciju regulativu će prikupiti podatke od banaka za drugi kvartal kako bi se uporedili iznosi gubitaka s onima koji su modelirani u prošlom mjesecu. Ovakve informacije će omogućiti identifikaciju značajnih odstupanja, kao i procjenu potrebnog kapitala u budućnosti, smatra Woods.

Glavni pregovarač EU za Brexit Barnier je optužio Veliku Britaniju da odustaje od obaveza koje je preuzeila kada je napustila EU blok, dok je ranije upozorio da pregovori o budućim odnosima nisu

napredovali. S druge strane, pregovarač ispred Velike Britanije Frost je bio pozitivniji, te je istakao da iako je napredak ograničen, pregovori su bili pozitivni te da „i dalje ostajemo posvećeni uspješnom ishodu“.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Nationwide cijene kuća (G/G)	MAJ	2,8%	1,8%
2.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP)	APR	-4,5	-7,4
3.	Broj odobrenih hipotekarnih kredita	APR	24.000	15.800
4.	PMI uslužni sektor F	MAJ	28,0	29,0
5.	PMI kompozitni indeks F	MAJ	29,1	30,0
6.	PMI građevinski sektor	MAJ	29,4	28,9
7.	Gfk povjerenje potrošača F	MAJ	-34	-36

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad s nivoa od 0,89948 na nivo od 0,89130, dok je kurs GBPUSD povećan s nivoa od 1,2343 na nivo od 1,2668.

JAPAN

Novac u opticaju japanske ekonomije je u maju dostigao vrijednost od 5 biliona JPY, što je već drugi mjesec da ovaj pokazatelj bilježi rekordno visok nivo, a što je posljedica ubrizgavanja novca od strane BoJ, koja za cilj ima ublažavanje negativnih efekata pandemije. Analitičari očekuju da BoJ nastavi sa širenjem svog bilansa putem većeg broja programa kreditiranja komercijalnih banaka, a sve s ciljem povećanja kredita prema kompanijama koje se suočavaju s manjkom gotovinskih sredstava. Prema određenim izvorima BoJ će ovog mjeseca vjerovatno zadržati nepromijenjenim prognoze koje ukazuju na postepeni oporavak ekonomije u kasnjem dijelu tekuće godine. Ovakva očekivanja bi mogla uticati na to da tržišta očekuju da BoJ odustane od suvišnih monetarnih mjera na sjednici koja se održava sljedeće sedmice, a nakon što je u posljednjih nekoliko mjeseci već uveden niz stimulativnih mjera od strane BoJ i Vlade. Finansijski regulatori u Japanu su, prvi put, upozorili japanske banke o riziku investiranja u sekjuritizovane korporativne kredite izvan zemlje, koje su upale u probleme zbog niza bankrotstava u SAD. Prema izvještajima BoJ i Agencije za finansijske usluge, japanske banke drže skoro 20% od 750 milijardi USD, koliko iznosi korporativni dug upakovani u obveznice na globalnom tržištu, a što je prilično visok udio uzimajući u obzir da ove obveznice nisu emitovane na tržištu Japana.

Južna Koreja je najavila da planira da ponovo pokrene žalbu prema WHO po osnovu ograničenja izvoza tri ključna industrijska materijala, a nakon što je u novembru prošle godine ovaj zahtjev povučen kada su nastavljeni pregovori s Japanom.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora (final.)	MAJ	-	38,4
2.	Kapitalna potrošnja (G/G)	I kvartal	-5,0%	4,3%
3.	Prodaja automobila (G/G)	MAJ	-	-40,2%
4.	Monetarna baza (G/G)	MAJ	-	3,9%
5.	Zvanične rezerve (u bilionima USD)	MAJ	-	1,378
6.	PMI kompozitni indeks (final.)	MAJ	27,4	27,8
7.	Koincidirajući indeks (prelim.)	APR	82,7	81,5
8.	Vodeći indeks (prelim.)	APR	76,3	76,2
9.	Potrošnja stanovništva (G/G)	APR	-12,8%	-11,1%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast s nivoa od 119,77 na nivo od 123,71. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast s nivoa od 107,83 na nivo od 109,59.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u utorak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 35,49 USD (31,97 EUR).

Tokom protekle sedmice cijena nafte je bilježila rast uglavnom pod uticajem očekivanja da će članice OPEC+ sklopiti sporazum o produženju smanjenja obima proizvodnje. Početkom sedmice su se pojavile vijesti da su Rusija i OPEC blizu postizanja sporazuma, što je dovelo do blagog rasta cijene nafte. Ovaj rast nije bio izražen zbog tenzija u odnosima SAD i Kine koje su imale negativne efekte na cijenu ovog energenta.

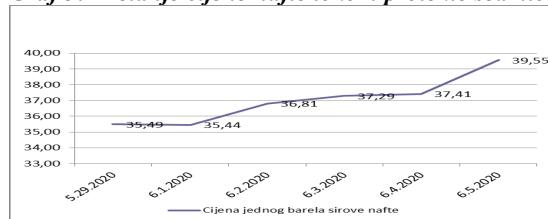
Pojedini izvori su naveli da lideri OPEC+ žele da kompanije koje posluju u pojedinim zemljama, uključujući Irak i Nigeriju, implementiraju u potpunosti planove smanjenja obima proizvodnje, nakon što su se pojavile informacije da se neke zemlje ne pridržavaju plana.

Sredinom sedmice su se pojavile informacije koje je prenio i Financial Times da su države postigle preliminarni sporazum o produženju postojećeg rekordnog smanjenja obima proizvodnje ovog energenta, što je oko 10% globalnog outputa, za još jedan mjesec.

Sastanak proizvođača nafte je održan u subotu, te su OPEC i Rusija sklopile sporazum o produženju smanjenja obima proizvodnje za narednih mjeseci dana, što je i uticalo na rast cijene nafte ka nivou od 40 dolara po barelu. Riad i Moskva su sklopili sporazum kojim će na dnevnom nivou obim proizvodnje biti smanjen za 10 miliona barela dnevno, te su i druge strane pozvali na veću saradnju vezano za smanjenje obima proizvodnje nafte.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 39,55 USD (35,02 EUR). Na sedmičnom nivou cijena nafte je povećana za 11,44%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:

Služba Front Office

Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne unce zlata je iznosila 1.730,27 USD (1.558,66 EUR). Tokom protekle sedmice cijena zlata je imala opadajući trend. Početkom sedmice cijena ovog plemenitog metala je blago povećana kao rezultat pojačanih tenzija na relaciji Kina-SAD, te zbog deprecijacije dolara, kao i zbog protesta u gradovima u SAD. Međutim, već narednog dana je došlo do smanjenja cijene zlata jer su se vrijednosti globalnih dioničkih indeksa povećale. U narednim danima je pojačani optimizam na finansijskim tržištima uticao na dalji rast dioničkih indeksa i smanjenje ulaganja u sigurne investicije, poput zlata. U četvrtak je ECB održala sjednicu na kojoj je implementirala program stimulansa koji je bio veći nego što se očekivalo, a što je uticalo na rast cijene zlata. Takođe, očekivanja loših podataka s tržišta rada u SAD dala su dodatni doprinos rastu cijene ovog plemenitog metala. Međutim, u petak su podaci s tržišta rada u SAD bili znatno bolji od očekivanih, te su se investitori usmjerili ka rizičnim investicijama, što je uticalo na pad cijene zlata. Iznenadjuće dobri podaci na tržištu rada u SAD su pojačali optimizam vezano za oporavak, iako su investitori sada usmjerili pažnju ka sjednici Feda koja se održava 10. juna, a na kojoj će se raspravljati o monetarnoj politici. Većina tržišnih učesnika očekuje da će Fed zadržati postojeću monetarnu politiku. Ipak, pojedini ekonomisti očekuju da će na ovom sastanku biti dato više detalja o kompoziciji programa otkupa aktive, kao i da će biti provedene neke diskusije o kontrolisanju krive prinosa.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne unce zlata je iznosila 1.685,06 USD (1.492,26 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je smanjena za 2,61%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

